

maatschappijkunde CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examiner en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Politiek en beleid

1 maximumscore 1

Ja, de lokale partijen hebben een landelijke partij nodig, want ze hebben minimaal 19 zetels nodig voor een meerderheid (en ze hebben er 16).

2 B

3 C

4 maximumscore 1

de controlerende taak

5 maximumscore 1

Twee andere rechten van de Tweede Kamer zijn (twee van de volgende):

- recht van initiatief
- recht van amendement
- goed- of afkeuren van wetsvoorstellen
- budget- of begrotingsrecht
- recht om vragen te stellen (mondeling/schriftelijk)
- recht om moties in te dienen / recht om een motie van wantrouwen in te dienen

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen als beide antwoorden juist zijn.

6 A

7 maximumscore 2

1 = onjuist

2 = onjuist

3 = onjuist

4 = juist

indien vier antwoorden juist 2

indien drie of twee antwoorden juist 1

indien minder dan twee antwoorden juist 0

Vraag	Antwoord	Scores
8	maximumscore 2	
	• Bij 1 de gemeenteraad	1
	• Bij 2 het College van burgemeester en wethouders/B en W	1
9	maximumscore 1	
	Juiste antwoorden zijn (een van de volgende):	
	– de vrijheid van meningsuiting	
	– de persvrijheid/vrijheid van drukpers	
	– het verbod op censuur	
10	maximumscore 1	
	Juiste antwoorden zijn:	
	– de gemeente/lokaal niveau	
	– het Rijk/de Nationale overheid/het bestuur van het land/nationaal niveau	
	<i>Opmerking</i>	
	<i>Het scorepunt alleen toekennen als beide antwoorden juist zijn.</i>	
11	C	
12	maximumscore 2	
	1 = onjuist	
	2 = juist	
	3 = juist	
	4 = juist	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
13	maximumscore 2	
	1 = niet	
	2 = wel	
	3 = wel	
	4 = niet	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 2

- De manier waarop BPN in tekst 7 probeert het politieke besluitvormingsproces te beïnvloeden is naar de rechter stappen 1
- Een andere manier om het politieke besluitvormingsproces te beïnvloeden is (een van de volgende): 1
 - overleg in adviesorganen
 - het houden van een openlijke actie (of een voorbeeld hiervan)
 - lobbyen
 - een politieke partij oprichten
 - (een) politieke partij(en) inschakelen
 - een klacht of bezwaarschrift indienen bij regering, parlement, college van B en W, gemeenteraad
 - persoonlijk contact opnemen met politici - minister, lid Tweede Kamer, lid B en W, raadslid - en ambtenaren
 - de media inschakelen, de openbaarheid zoeken
 - gebruik maken van officiële inspraakmogelijkheden tijdens het besluitvormingsproces
 - petitie indienen
 - burgerinitiatief indienen

15 A

16 maximumscore 2

- Bij 1 evenredige vertegenwoordiging 1
- Bij 2 een meerderheidsstelsel 1

Opmerking

ook goed rekenen: een 2 districtenstelsel / the winner takes all

17 A

Criminaliteit en rechtstaat

18 maximumscore 1

Er is sprake van een ongeschreven regel, want (een van de volgende):

- er is sprake van een fatsoensnorm
- er is geen sprake van strafbaar gedrag als iemand toch een fiets voor het raam zet
- iemand kan niet bestraft worden op grond van dit verzoek
- dit is geen officiële regel die in de wet staat

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij ongeschreven regel met een juiste uitleg.

19 D

20 D

21 maximumscore 1

De overeenkomst heeft een repressieve werking, want (een van de volgende):

- bepaald gedrag wordt strenger bestraft.
- het nieuwe beleid is strenger dan het oude beleid.

22 maximumscore 1

De overeenkomst kan een preventieve werking hebben, want (een van de volgende):

- het kan mensen weerhouden zich agressief te gedragen of te stelen.
- er wordt voorkomen dat mensen zich agressief gaan gedragen of gaan stelen.

23 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

De maatregel is effectief als (een van de volgende):

- er daadwerkelijk minder plofkraken hebben plaatsgevonden ten opzichte van de periode daarvoor.
- de materiële gevolgen van de plofkraken zijn afgenomen ten opzichte van de periode daarvoor.
- de onveiligheidsgevoelens bij mensen door het nemen van deze maatregel zijn afgenomen ten opzichte van de periode daarvoor.

Opmerking

Niet goed rekenen: 'als het werkt' of 'als het resultaat oplevert'.

Vraag	Antwoord	Scores
24	A	
25	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • De taak van de officier van justitie die in tekst 15 te herkennen is: leidinggeven aan het opsporingsonderzoek 	1
	Opmerking	
	ook goed rekenen: Toestemming geven een huis te onderzoeken.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Een andere taak van de officier van justitie is (een van de volgende): 	1
	<ul style="list-style-type: none"> – de politie opdracht geven strafbare feiten op te sporen 	
	<ul style="list-style-type: none"> – strafbare feiten vervolgen/het voor de rechter brengen 	
	<ul style="list-style-type: none"> – in de rechtszaal optreden als (openbare) aanklager 	
	Opmerking	
	ook goed rekenen: een transactie/schikkingsvoorstel aanbieden,	
	zelf een strafbeschikking opleggen, seponeren	
26	B	
27	B	
28	maximumscore 2	
	1 = wetgevende macht	
	2 = rechterlijke macht	
	3 = wetgevende macht	
	4 = rechterlijke macht	
	5 = rechterlijke macht	
	indien vijf antwoorden juist	2
	indien vier of drie antwoorden juist	1
	indien minder dan drie antwoorden juist	0

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 2

Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

	overtreding	misdrijf
verschil	De maximumstraf die opgelegd kan worden, is maximaal een jaar.	Er kan meer dan een jaar gevangenisstraf gegeven worden.
	Hechtenis zit een veroordeelde uit in een huis van bewaring.	Een celstraf zit een veroordeelde uit in een gevangenis.
	Er kan hechtenis opgelegd worden.	Er kan een gevangenisstraf worden opgelegd.
	Het proces begint bij de kantonrechter.	Het proces begint bij de politierechter/meervoudige kamer.
	De verdachte krijgt vaak geen strafblad.	De verdachte krijgt altijd een strafblad.

Opmerking

Het scorepunt alleen toekennen bij een combinatie van juiste antwoorden.

30 maximumscore 1

Bij Halt kan hij een taakstraf / leerstraf krijgen.

Opmerking

ook goed rekenen: verplichting tot schadevergoeding / verplichting tot het maken van excuses

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

31 maximumscore 4

- Ik kies voor de aangeleerd-gedragstheorie, want Jimmy groeit op in een omgeving waarin hij verkeerde voorbeelden krijgt van familie en jeugdgroepen. 1
- en de zin die daarbij past is (een van de volgende): 1
 - De jongens uit de buurt, zoals Jimmy, maar ook jongens zoals Qlas en Blacka, zeggen dat hun gedrag wordt beïnvloed door de omgeving waarin ze leven.
 - Ik zie hoe andere jongens dit doen, hoe familie dit doet.
- Ik kies voor de neutraliseringstheorie, want Jimmy geeft aan dat hij de schuld van de criminaliteit die in groepsverband plaatsvindt niet bij zichzelf legt. 1
- en de zin die daarbij past is (een van de volgende): 1
 - Als je hier opgroeit, word je automatisch zo.
 - Ik kan er eigenlijk niks aan doen.

32 D

33 C

34 D

Maatschappelijke analyse: voedselverspilling

35 maximumscore 2

Twee uitgangspunten van de christendemocratische stroming die te herkennen zijn in tekst 1 (twee van de volgende):

- Bijbelse waarden / naastenliefde
- rentmeesterschap
- gespreide verantwoordelijkheid
- harmonie en samenwerking

per juist antwoord

1

36 maximumscore 1

Juiste antwoorden zijn (een van de volgende):

- “Alleen al in de Nederlandse horeca wordt jaarlijks 55.000 ton voedsel in de afvalcontainer gegooid.”
- “In Nederlandse huishoudens wordt per jaar per persoon gemiddeld 41 kilo eten weggegooid.”

37 maximumscore 1

Framing is te herkennen in tekst 1, want (voorbeeld van een juist antwoord):

- het onderwerp (voedselverspilling) wordt op een bepaalde manier belicht. De lezer wordt door de schrijver gestuurd.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

38 maximumscore 4

Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende combinaties):

- Kenmerk: het gaat om een probleem dat velen onwenselijk vinden / in strijd met bepaalde waarden en normen vinden. 1
- Citaat = Het kabinet steunt de ambitie van diverse bedrijven maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen om uiterlijk in 2030 de hoeveelheid voedsel die door huishoudens, bedrijven en in de horeca wordt weggegooid te halveren. 1
- Kenmerk: het gaat om een probleem dat door gezamenlijke actie of door de politiek kan worden opgelost. 1
- Citaat = (een van de volgende): 1
 - Kabinet stopt 7 miljoen euro in strijd tegen voedselverspilling.
 - Het kabinet steunt de ambitie van diverse bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen om uiterlijk in 2030 de hoeveelheid voedsel die door huishoudens, bedrijven en in de horeca wordt weggegooid te halveren.
 - Het kabinet maakt hiervoor de komende vier jaar 7 miljoen euro vrij.
 - Het geld wordt geïnvesteerd in vernieuwing, onderzoek en voorlichting.
 - Minister Carola Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft vandaag een brief aan de Tweede Kamer gestuurd, waarin zij haar bedoelingen uiteenzet.
 - Vanuit een werkgroep van bedrijven, overheid en maatschappelijke organisaties worden krachten, netwerk en kennis gebundeld om tot vernieuwende oplossingen te komen.
 - Een ander onderdeel van de aanpak is de campagne ‘Samen tegen voedselverspilling’, die vandaag wordt gestart.
 - Om de nieuwe aanpak te laten slagen wil minister Schouten waar nodig wetten en regels versoepelen of schrappen.
 - Ook wil de minister er samen met het bedrijfsleven voor zorgen dat de houdbaarheid van producten duidelijker wordt voor consumenten.
- Kenmerk: het gaat om een probleem dat de aandacht krijgt van de media. 1
- Citaat = (een van de volgende): 1
 - Een ander onderdeel van de aanpak is de campagne ‘Samen tegen voedselverspilling’, die vandaag wordt gestart.
 - naar: nieuweoogst.nl van 20 maart 2018

Opmerking

- *Voor het citaat mag het punt alleen worden toegekend als het gekoppeld is aan het juiste kenmerk.*
- *Als het citaat bij een kenmerk al genoemd is, dan mag dat zelfde citaat niet goed gerekend worden bij een ander kenmerk.*

Vraag	Antwoord	Scores
39	<p>maximumscore 4</p> <p>Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 De sociaal-culturele invalshoek is te herkennen, 1 • want de minister (Carola Schouten) heeft het over normen en waarden (zuinigheid/geeft haar mening) en de zin waar dat uit blijkt is: “We moeten heel bewust omgaan met alle mooie producten, de grondstoffen en de arbeid en energie die nodig zijn voor het productieproces en het transport” 1 • 2 De sociaaleconomische invalshoek is te herkennen, 1 • want het gaat over financieel-economische belangen en een zin waar dat uit blijkt is (een van de volgende): 1 <ul style="list-style-type: none"> – “Minder verspilling zorgt voor een forse vermindering van de CO2-uitstoot en het bespaart geld”. – “Kortom; goed voor milieu en portemonnee”. 	
	<p><i>Opmerking</i></p> <p><i>Er kan 1 punt worden toegekend voor de juiste invalshoek en er kan 1 punt toegekend worden voor de combinatie van de juiste argumentatie en de daarbij passende zin.</i></p>	
40	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het citaat past bij fase 4/beleidsuitvoering 1 • want het gaat om een besluit dat nu uitgevoerd gaat worden 1 <p>of</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het citaat past bij fase 3/beleidsbepaling 1 • want het parlement moet misschien het besluit nog goedkeuren (is niet uit de tekst op te maken) 1 	
41	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 Een uitgangspunt van de liberale stroming dat past bij het idee van Mariska is (een van de volgende): 1 <ul style="list-style-type: none"> – economische vrijheid/particulier initiatief – kleine rol van de overheid • 2 Een uitgangspunt van de sociaaldemocratische stroming dat past bij het idee van Mariska is (een van de volgende): 1 <ul style="list-style-type: none"> – opkomen voor de zwakkeren in de samenleving – streven naar meer sociaaleconomische gelijkheid 	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

42 maximumscore 2

- Een zin in tekst 3 waarbij meningen niet goed gescheiden worden van feiten is (een van de volgende): 1
 - Mariska uit Maassluis opende de Facebookgroep ‘Portie Avondeten Maassluis’ en had snel 131 leden.
 - Het concept werkt heel eenvoudig.
- Een ander criterium waaraan een objectieve bron moet voldoen is (een van de volgende): 1
 - feiten controleren via een andere bron.
 - hoor en wederhoor toepassen.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 31 mei te accorderen.

Ook na 31 mei kunt u nog tot en met 8 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

6 Bronvermeldingen

tabel 1	bron: sittard-geleen.nl van september 2019 naar:
tekst 1	nederlandsdagblad.nl van 21 augustus 2019 naar:
tekst 2	nos.nl van 4 juni 2019
tekst 3	naar: tweedekamer.nl van 26 november 2020
tekst 4	naar: uwwet.nl van april 2020
tekst 5	naar: de Volkskrant van 5 februari 2020
tekst 6	naar: gemeente.nu van 4 juni 2020
tekst 7	naar: ad.nl van 1 februari 2020
tekst 8	naar: nos.nl van 20 maart 2020
tekst 9	naar: nu.nl van 12 december 2019
tekst 10	naar: lc.nl van 12 februari 2020
afbeelding 1	bron: plusonline.nl van 12 februari 2019
tekst 11	naar: Trouw van 6 december 2019
tekst 12	naar: ad.nl van 11 december 2019

afbeelding 2 naar: telegraaf.nl van 16 december 2019
tekst 13 naar: telegraaf.nl van 16 december 2019
tekst 14 naar: nos.nl van 13 december 2019
tekst 15 naar: dvhn.nl van 26 november 2019
tekst 16 naar: omroepflevoland.nl van 30 januari 2020
tekst 17 naar: rijmond.nl van 8 februari 2020
tekst 18 naar: nos.nl van 22 november 2019
tekst 19 naar: rtlnieuws.nl van 18 februari 2020
tekst 20 naar: indebuurt.nl van 22 oktober 2019
tekst 21 naar: longreads.cbs.nl
bijlage
tekst 1 naar: Redactioneel commentaar, Reformatorisch Dagblad van 10 oktober 2018
tekst 2 naar: nieuweogst.nl van 20 maart 2018
tekst 3 naar: ad.nl van 24 januari 2020

maatschappijkunde vmbo-GL en TL

Centraal examen vmbo-GL en TL

Tijdvak 1

Correctievoorschrift

Aan de secretarissen van het eindexamen van de scholen voor vmbo-GL en TL,

Bij het centraal examen maatschappijkunde vmbo-GL en TL:

Op **pagina 8**, bij **vraag 21** moet

De overeenkomst heeft een repressieve werking, want (een van de volgende):

- bepaald gedrag wordt strenger bestraft.
- het nieuwe beleid is strenger dan het oude beleid.

vervangen worden door:

De overeenkomst heeft een repressieve werking, want (een van de volgende):

- bepaald gedrag wordt (strenger) bestraft.
- het nieuwe beleid is strenger dan het oude beleid.

Toelichting:

Als blijkt dat een kandidaat de kern van repressie (bestrafen) begrijpt, kan een scorepunt worden toegekend. Bij de eerste antwoordmogelijkheid hoeft het woord strenger niet in het antwoord genoemd te worden.

Ik verzoek u dit bericht door te geven aan de correctoren maatschappijkunde vmbo-GL en TL.

Namens het College voor Toetsen en Examens,

drs. P.J.J. Hendrikse,
voorzitter